

JAK NA PROSTORY KNIHOVEN

Setkání starostů, zástupců obcí a
knihovníků regionu Uherské Hradiště

19.11.2024

Ořechov

METODICKÉ CENTRUM PRO VÝSTAVBU A REKONSTRUKCI KNIHOVEN

WWW.MCVRK.MZK.CZ

METODICKÉ CENTRUM PRO
VÝSTAVBU A REKONSTRUKCI
KNIHOVEN

RÁDCE / FINANCOVÁNÍ / INSPIRACE Z KNIHOVEN / DATABÁZE STAVEB / KE STAŽENÍ / O NÁS /

**„Knihovna se z prostoru ke čtení
proměňuje na společenské centrum s
mnohanásobnými kompetencemi.“**

(R. Koolhaas, nizozemský architekt)

Připravujeme rekonstrukci knihovny

Příruční knihovna

Mapa architektů a dodavatelů

VEŘEJNÁ KNIHOVNA – SRDCE OBCE
- brožura praktických rad a
inspirativních nápadů

ke stažení ZDE

**Výsledky průzkumu na činnost a
služby Metodického centra pro
výstavbu a rekonstrukci knihoven**

Více ZDE

**Výstava k zapůjčení či tisku –
(re)VIZE knihoven 21. století:
prostor-funkce-příležitost**

Více zde

JSME S VÁMI JIŽ 6 LET
MCVRK.MZK.CZ

METODICKÉ CENTRUM PRO VÝSTAVBU
A REKONSTRUKCI KNIHOVEN

CO MŮŽETE NAJÍT NA NAŠEM WEBU?

- 80+ NÁVRHŮ INSPIRATIVNÍCH KNIHOVEN V ČR
- 15 MATERIÁLŮ KE STAŽENÍ
- 90 PUBLIKACÍ K ZAPŮJČENÍ
- 297 KNIHOVEN V DATABÁZI STAVEB
- 120 ČLÁNKŮ O VÝSTAVBĚ A ARCHITEKTUŘE KNIHOVEN
- 4 4X ROČNĚ NEWSLETTER

5 DŮVODŮ PROČ JE KNIHOVNA NEDÍLNOU SOUČÁSTÍ OBCE ANEB KNIHOVNA NENÍ JEN PŮJČOVNA KNIH! 😊

1. Neutrální a důvěryhodná instituce s informačním a technologickým zázemím
2. Finančně dostupná pro každého – sociální status zde nehraje roli
3. Komunitní centrum – vzdělává, propojuje, sdílí a baví
4. Bezpečné místo (fyzické i virtuální) pro trávení (nejen) volného času
5. Partner zřizovatele – prostředí pro diskuse, volby, apod.

TOLIK MOŽNOSTÍ, TOLIK AKTIVIT! ALE....

Podvědomé sdělení:
zastaralý interiér = zastaralý obsah

Důležitý je první dojem! I detaily rozhodují!
Uživatelé vidí a cítí rozdíl! Lidé se rádi vrací na
místa, kde se cítí dobře!

NEJČASTĚJŠÍ NEŠVARY KNIHOVEN ANEB NA CO SI DÁT POZOR!

KUDY DO KNIHOVNY....??? 🤔

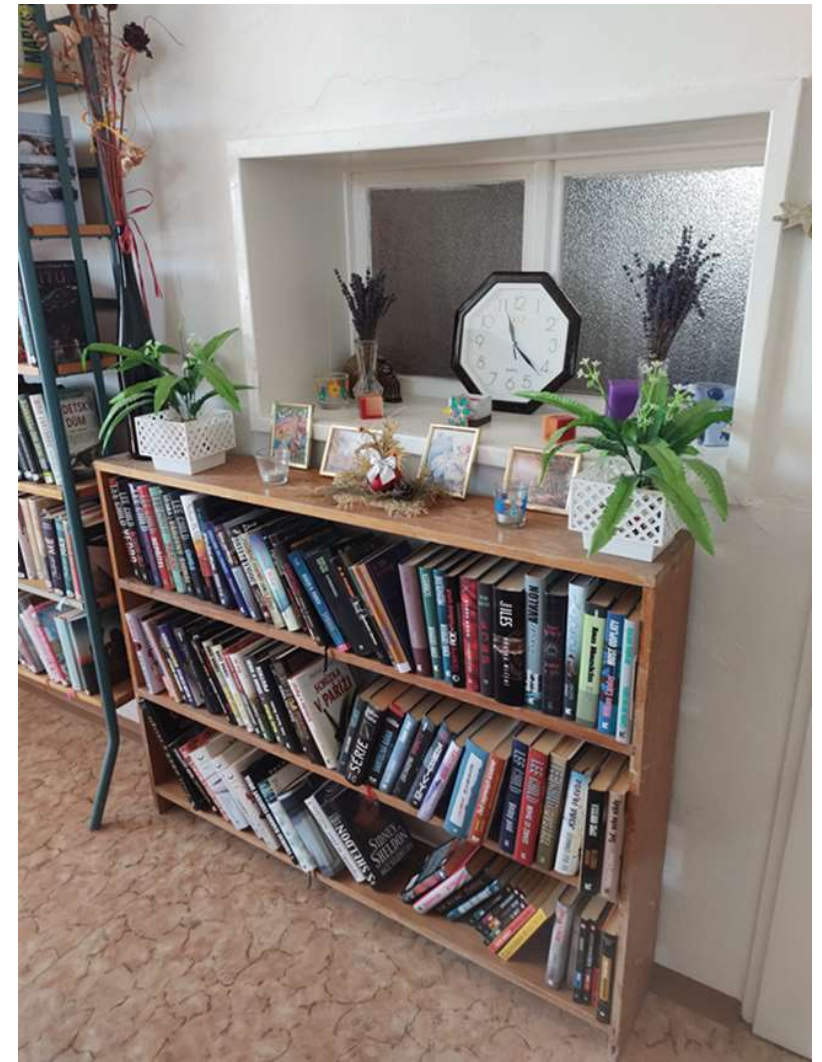
VIZUÁLNÍ SMOG = CHAOTICKÉ SDĚLENÍ!

VÍTEJTE V KNIHOVNĚ, UVOLNĚTE SE PROSÍM...

ESTETIKA PROSTŘEDÍ

NEZAPOMÍNEJME NA FOND A JEHO PREZENTACI

A CO DĚTI? MAJÍ SI KDE HRÁT.....?

BOTANICKÁ „ZAHRADA“ NEBO KNIHOVNA..?

PŘEDPOKLADY PRO KOMUNITNÍ KNIHOVNU

- Užitná plocha knihovny (60 m² na 1000 obyvatel)
- Vhodně uspořádané prostory (multifunkčnost, flexibilita, bezbariérovost)
- Aktuální knihovní fond (2-3 kj na obyv.)
- Kvalitní vybavení interiéru včetně technologií
- Atraktivní služby a program
- Motivovaná/ý knihovnice/ík 😊

5 ZÁSADNÍCH OTÁZEK NAD ČÍM SE ZAMYSLET PŘED REKONSTRUKCÍ/MODERNIZACÍ!

1. Co chtějí návštěvníci? Co nejvíc chybí nám, co obci?
2. Jaké prostory budeme potřebovat a kdy? (uspořádání knihovního fondu, provozní doba, poskytované služby a aktivity, kolik máme zaměstnanců)
3. Které plánované aktivity vyžadují vlastní oddělený prostor?
4. Jaká je strategie rozvoje obce a je knihovna její součástí?
5. Jaký je způsob financování?

JAK NA TO:

- Nebát se oslovit odborníky - vybrat architekta, designéra tak aby fungovala vzájemná komunikace
- Společnými silami sladit zadání = umět naslouchat a dělat kompromisy (investor i architekt)
- Zapojit do procesu všechny zúčastněné, kteří se budou na provozu knihovny podílet (zřizovatel, knihovník, uživatel)

DÍVEJME SE NA KNIHOVNU OČIMA UŽIVATELŮ

„PLÁNOVAT PROSTORY KNIHOVEN ZNAMENÁ PŘEDEVŠÍM PLÁNOVAT PRO LIDI!“ (A. MCDONALD)

Poznávání / Analýza / Tvorba / Testování

Chci, aby tady...

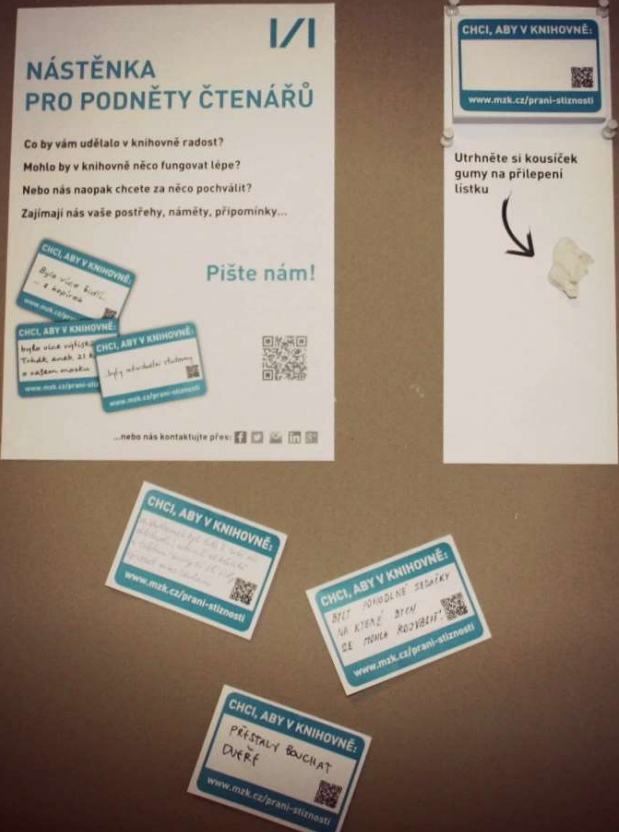
Pomůcky: lístečky, krabice nebo nástěnka na sběr
Čas: nepřetržitě
Lidé: 1–2 kolegové

Kreativní a překvapivě efektivní způsob sběru zpětné vazby. Chcete-li vědět, co uživatelům chybí, rozmístíte po budově předtištěné lístečky „Chci, aby tady...“ a sledujete, co se bude dít.

NÁSTĚNKA PRO PODNĚTY ČTENÁŘŮ

Co by vám udělalo v knihovně radost?
Mohlo by v knihovně něco fungovat lépe?
Nebo nás naopak chcete za něco pochválit?
Zajímají nás vaše postřehy, náměty, připomínky...

Pište nám!

Utrhněte si kousíček gumy na přilepení lístku

...nebo nás kontaktujte přes

UMÍSTĚNÍ = BUDOVA + PŘEDPROSTOR

Zřetelné označení budovy s jednoznačně definovaným vstupem, návratový box, parkovací místa, stání pro kola bezbariérovost.

V KNIHOVNĚ....

Dodržovat zónování: rušná/polotichá/tichá zóna, akustická a světelná pohoda, vzdušný a variabilní prostor, jednotný vizuální styl (logo, označení regálů propagační materiály, webové stránky,....).

VÝPŮJČNÍ PULT

Dominantní prvek, snadno přístupný od vstupu do knihovny, velikost dle počtu pracovníků a uživatelů, nezbytné jsou odkládací plochy (pro uživatele, i knihovníky).

VOLNÝ VÝBĚR, REGÁLY

Při rozmístění regálů je dobré vzít v potaz příjemné působení a nerušený průchod uživatelů, pamatujte na flexibilitu prostoru=mobilní regály, vymezená místa na studium, přednášky, setkání, výstavy,

PROSTOR PRO DĚTI – EDUKACE I HRA

Umístěn samostatně, případně oddělen paravanem, dělicí příčkou nebo vizuálně, domácí a útulná atmosféra, chytrá zed', magnetická nástěnka, stavebnicové systémy, prolézací tunely....

VÍCEÚČELOVÝ SÁL - PROSTORY PRO VZDĚLÁVÁNÍ A AKTIVITY

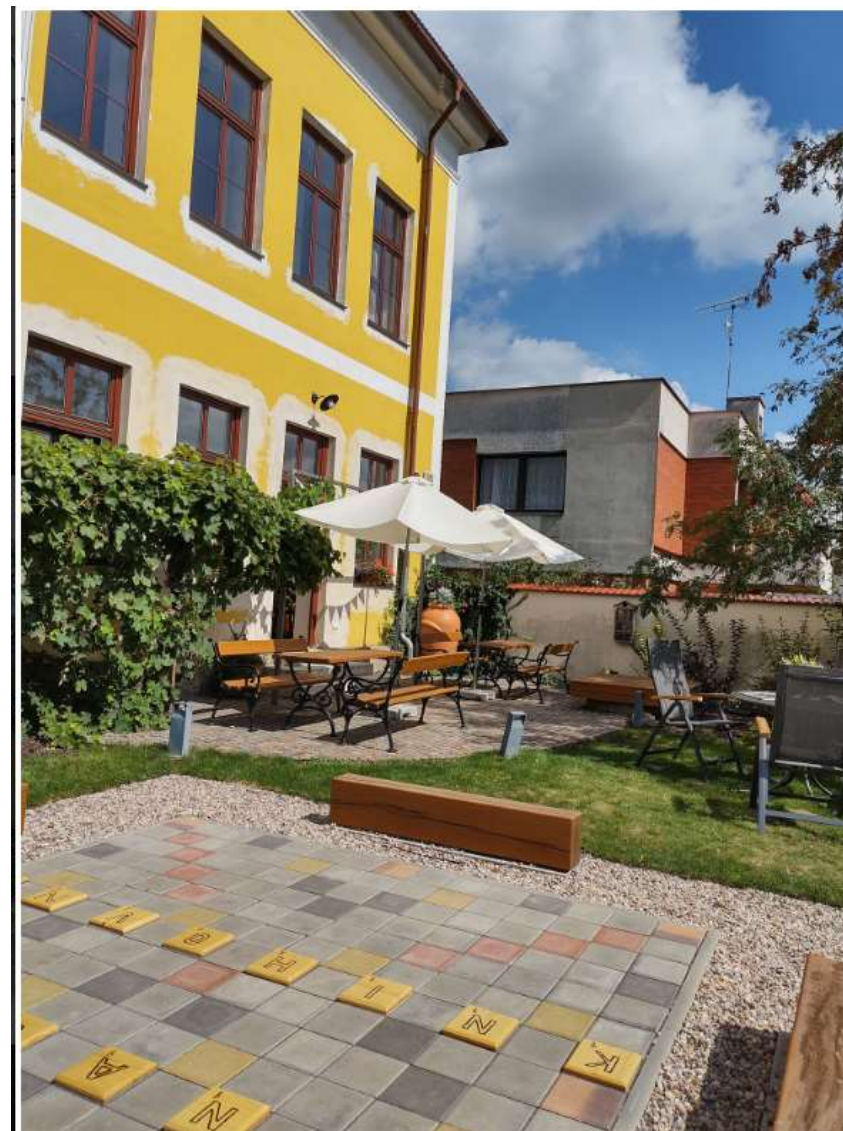
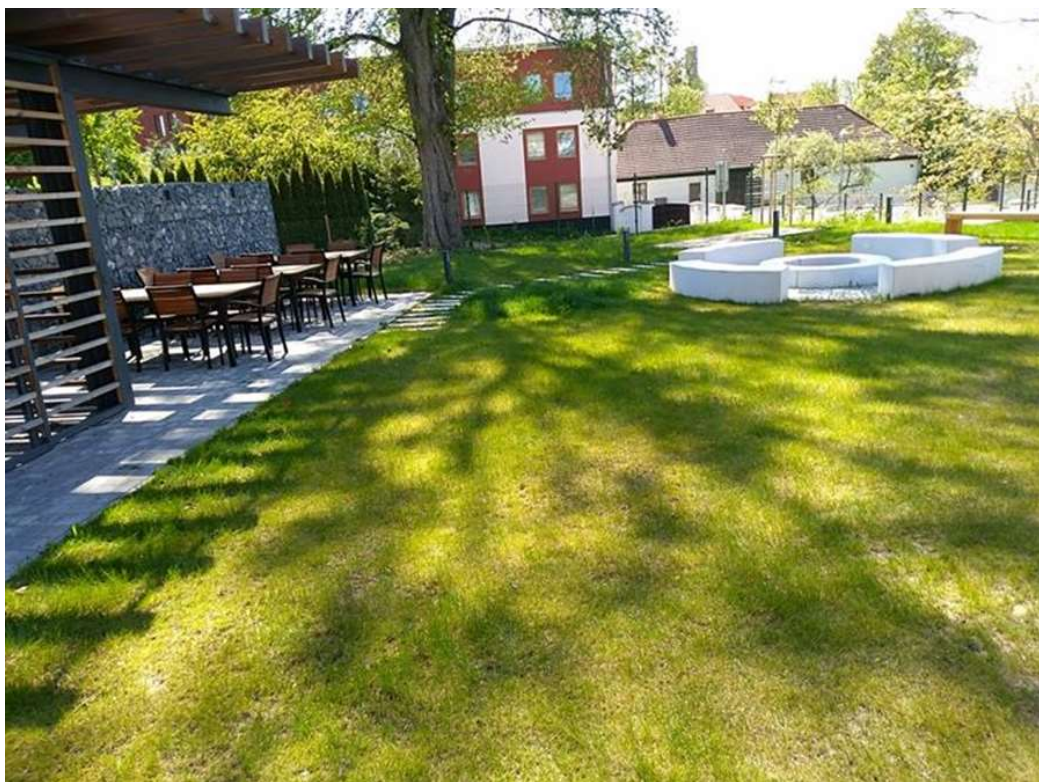

MOBILIÁŘ – SEDACÍ NÁBYTEK, STOLY

Zohlednit účel prostoru i uživatele - židle, křesla, válečí pytle, pohovky různých barev, tvarů a materiálů (senioři, děti, mládež); před zakoupením vyzkoušejte, zda se vám dobře sedí a vstává, stoly - stohovatelné, lehce manipulovatelné. Knihovnik je stěhovák! 😊

VENKOVNÍ PROSTORY

DALŠÍ PROSTORY BEZ NICHŽ TO NEJDE...

- Sociální zařízení pro uživatele
- Zázemí pro zaměstnance (prostor pro práci s fondem, čajová kuchyňka, šatna...)
- Provozní prostory (úklid, údržba, skladovací místnost)
- Technické zázemí (větrání, vytápění atd.)

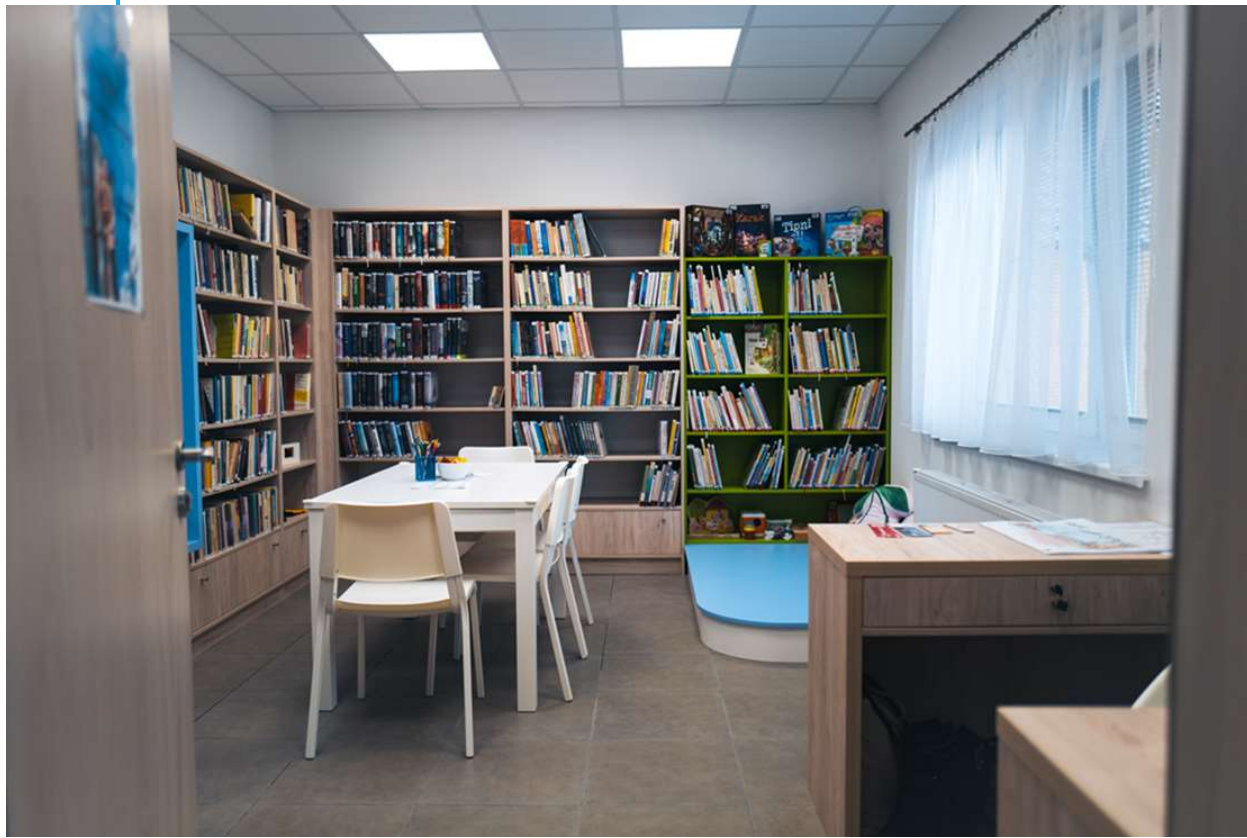
OBECNÍ KNIHOVNA STOŠÍKOVICE NA LOUCE

POČET OBYVATEL: 309

REALIZACE: 2023

STUDENTI FA VUT V BRNĚ

MÍSTNÍ KNIHOVNA SUCHDOL (VAVŘINEC)

POČET OBYVATEL: 177

REALIZACE: 2021

IVA MACHOVÁ

Obnova vnitřního vybavení knihovny ve Vavřinci

Náklady		Financování	
Zpracování projektu	14 400,00 Kč		
Úprava topného systému	4 307,00 Kč		
Práce (výmalba, pokládka podlahy,...)	28 675,00 Kč		
Vinylová podlaha	26 726,00 Kč		
Vybavení knihovny (nábytek, dekorace)	57 750,00 Kč		
Materiál	4 630,00 Kč		
Grafika	5 000,00 Kč		
Celkem	141 488,00 Kč		
		Dotace z JMK	45.000,00 Kč
		Obec Vavřinec	96.488,00 Kč

OBECNÍ KNIHOVNA DOBŘÍNSKO

POČET OBYVATEL: 406

REALIZACE: 2024

IVA MACHOVÁ

OBEČNÍ KNIHOVNA V TŘEBSÍNĚ

POČET OBYVATEL: 471

REALIZACE: 2022

LUCIE HAŠKOVÁ

OBECNÍ KNIHOVNA KOSTELNÍ LHOTA

POČET OBYVATEL: 831

REALIZACE: 2022

INTERIÉRY: KOMPOZITURA, S.R.O.

OBECNÍ KNIHOVNA OTNICE

POČET OBYVATEL: 1 200

REALIZACE: 2020

ING. ARCH. RADMILA VELECHOVSKÁ

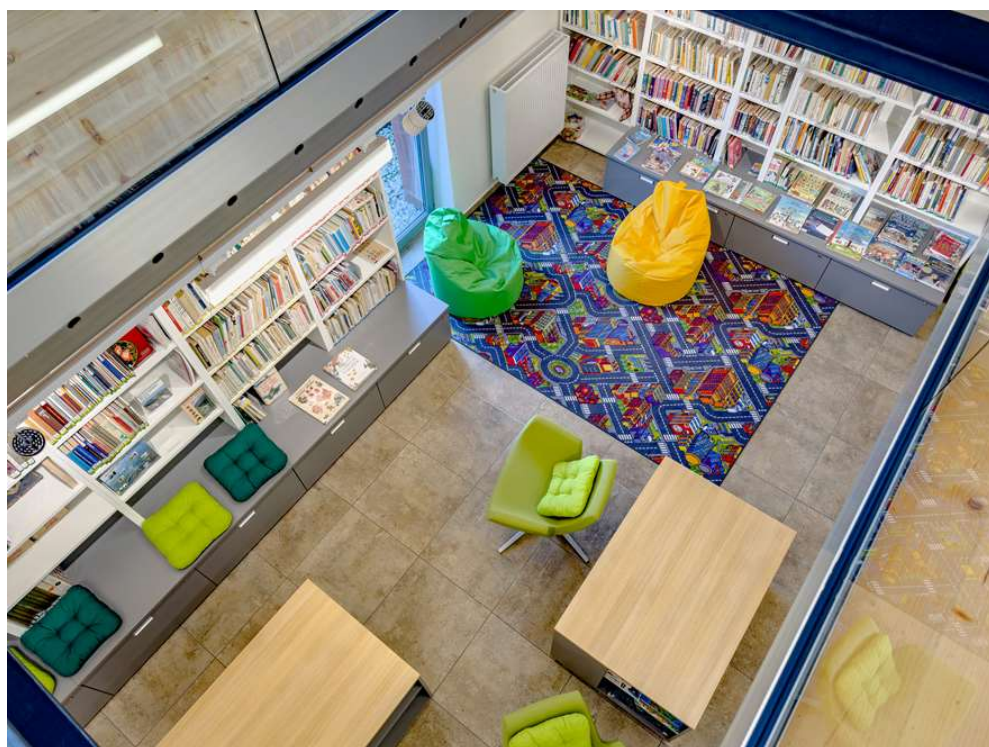

OBECNÍ KNIHOVNA OLOMUČANY

POČET OBYVATEL: 1 079

REALIZACE: 2023

ATELIER X, S.R.O.

OBEČNÍ KNIHOVNA STUDNICE

POČET OBYVATEL: 1 161

REALIZACE: 2024

OBECNÍ KNIHOVNA OSTOPOVICE

OBECNÍ KNIHOVNA OSTOPOVICE

POČET OBYVATEL: 1 802

REALIZACE: 2023

ING. ARCH. PETR VŠETEČKA

ZÁŘÍ 2024

KNIHOVNA OSTOPOVICE

NEDELE 15.9. 10:00-18:00 DESKOHRANÍ	Den plný deskových her pro děti i dospělé. Sejděte se s rodinou a kamarády a pomějte síly, důvtip a štěstí ve hře.	
ČTVRTEK 19.9. 18:30-20:30 DUO DOCENTKY: PRÁCE A PENÍZE + OD 16:30 POP-UP KAVÁRNA S POPPY BEANS COFFEE	Akademický stand-up Dua docentky odpoví na zásadní otázky typu: Zničí ženy status prestižních oborů jako je medicína? Kdo budou ženy vydělávat stejně jako muži, zůstanou stále ženami? Lze skloubit práci a rodinu?	
STŘEDA 25.9. 18:00-19:00 KNIHKATKA RADÍ KNIŽNÍ KLUB	Tipy na knihy, které budete chtít číst, jen jste o nich možná neslyšeli. (Ne)pravidelný dvouměsíční s pedagogkou a literární blogerkou Kateřinou Honcovou.	
ČTVRTEK 26.9. 18:00-19:30 JÓGA S EVOU	Chtěli byste ulehčit hlavě, tělu a mít chvíli pro sebe? Navštivte jógový workshop s lektorkou jivamuktí jógy Evou Hurníkovou. Praxe je vhodná pro začátečníky i praktikující.	
FESTIVALY DEN ARCHITEKTURY 2024 + FILM A ARCHITEKTURA 2024	PÁTEK 27.9. 18:30-20:40 ARCHITEKTURA ČSSR 58-89 FILMOVÁ PROJEKCE PŘEDPREMIÉRA	Unikátní dokument v režii Jana Zajíčka o československé předrevoluční architektonické scéně. Tvůrci neobyčejné a s vášní představují výjimečné budovy postavené v období od Expa 1958 po sametovou revoluci.
	SOBOTA 28.9. 18:30-20:00 ŽENY KOLEM MIESE FILMOVÁ PROJEKCE	Dosáhli by architekt Ludwig Mies van der Rohe světového věhlasu, kdyby za ním nestála řada výrazných ženských osobností?
	NEDELE 29.9. 14:00-17:00 PROCHÁZKA PO NEDOKONČENÉ DÁLNICI + BESEDA S HISTORIKEM TOMÁŠEM JANDOU	Vydáme se za hranice obce a prozkoumáme torzo průchozí exteriorní dálnice, která měla spojit Vratislav s Vídní a vznikala na přelomu 30. a 40. let minulého století.
ÚTERÝ 1.10. 18:30-20:00 PROMĚNY VEŘEJNÉHO PROSTORU BESEDA S ARCHITEKTEM DAVIDEM PRUDÍKEM	O rekonstrukci historického vodárenského areálu vodajemů na Žlutém kopci, zámeckého parku ve Ctěnicích u Prahy, barokní sýpky v Uherském Brodě a dalších projektech ve veřejném prostoru.	
PONDĚLÍ 16.9. 23.9. 30.9. 9:00-12:00 MÁMA MÁ PRÁCI COWORKING	Potřebujete odepsat na e-mail? Studovat? Pracovat? Vypnout? Náš coworking je založen na vzájemné podpoře: ženy se střídají v hlídání dětí, aby každá mohla mít chvíli na své pracovní a osobní projekty a zároveň mít své dítě na dohled.	
STŘEDA 4.9. 18.9. 9:30-11:00 HERNÍČKA MEZI KNIHAMÍ	Pravidelné dopolední herničky pro nejmenší. Setkávání plné tvoření, hudby, lepoplet a knih pro děti, tance, hraní a radosti z pohybu. Pro děti od 0 do 3 let v doprovodu dospělého. Dospělý zodpovídá za doprovázené dítě.	
KAŽDÝ ČTVRTEK 15:00-17:00 HRAVÝ KLUB S KNIHOVNÍCÍ MARKÉTOU PRO ŠKOLÁKY (6-15 LET)	Knihy, tvoření inspirované literaturou, deskové hry a další radosti.	

PROGRAM

WWW.KNIHOVNAOSTPOVICE.CZ
VICE NA

Letní knižní kvíz

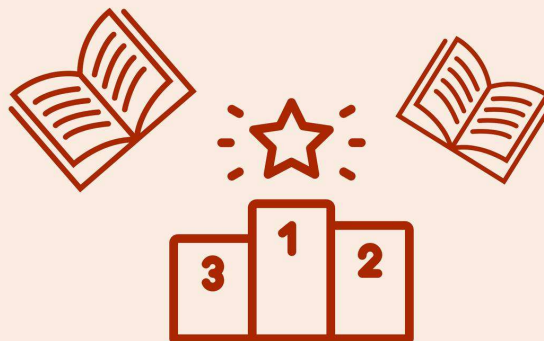
pravidla

27 otázek (3 týdně)

1 bod za každou správnou odpověď'
(zasíláte přes box ve stories FB / insta
nebo na e-mail knihy@ostpoovice.cz)

ukončení soutěže 31.8. 23:59
(na všechny otázky lze odpovídat i zpětně)

vyhlášení vítězů v září*
(knižní odměny pro 3 soutěžící s nejvíce body)

*účastí v soutěži souhlasíte se zpracováním osobních údajů a zveřejněním jména v případě výhry

Knihkatka radí

- knižní klub -

Tipy na knihy, které budete chtít číst,
jen jste o nich možná neslyšeli.

st 7.2. | 18:00-19:00

TURISTICKÁ VIZITKA®

CZ
3904

www.turisticky-denik.cz

516 471 271 www.mestys-svitavka.cz

GPS:
49°30'15" N
16°35'51" E

BDV

Löw-Beerova vila Svitávka

Stavba s barokními a klasicistními prvky z let 1900-02, navržena Josefem Nebehostenym

OBECNÍ KNIHOVNA SVITÁVKA

POČET OBYVATEL: 1 818

REALIZACE: 2021

IVA MACHOVÁ

TURISTICKÁ VIZITKA®

CZ
1634
2

www.wander-book.com

558 669 201 www.staraves.cz

GPS:
49°43'40"N
18°11'18"E

SM

Zámek Stará Ves nad Ondřejnicí

Původně středověká vodní tvrz přestavěná na renesanční zámek se sgrafitovou výzdobou

OBECNÍ KNIHOVNA STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ

POČET OBYVATEL: 2 674

REALIZACE: 2023

AMBRA GROUP, S.R.O.

OBECNÍ KNIHOVNA
STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ

MĚSTSKÁ KNIHOVNA VELEŠÍN

POČET OBYVATEL: 3 866

REALIZACE: 2024

ING. ARCH. TOMÁŠ HOŘAVA

VEŘEJNÁ KNIHOVNA – SRDCE OBCE

BROŽURA PRO KNIHOVNÍKY A ZŘIZOVATELE

JAK ZAČÍT?
ANEB NAD ČÍM SE ZAMYSLET

1. Co chtějí návštěvníci? Co nejvíc chybí nám, co obci?
2. Co se nám osvědčilo a co ne?
3. Jaké prostory budeme potřebovat a kdy?
4. Vyhovují jednotlivé prostory cílovým skupinám? Jsou snadno dostupné?
5. Jaké plánované aktivity vyžadují vlastní oddělený prostor?
6. Jaké pomůcky, materiály a jaká technika bude potřeba? Jaké další vybavení? Jaké budou nároky na infrastrukturu (elektrická instalace, voda...)?
7. Jaké podmínky musíme vytvořit pro realizaci vzdělávacích i dalších aktivit?
8. Co se nám líbilo v jiných knihovnách?
9. Jaký bude další rozvoj knihovny?

PRAKTICKÉ RADY:

- Podívejte se na knihovnu očima uživatelů, ptejte se dětí, dospívajících i dospělých.
- Spolupracujte s místními organizacemi.
- Přizpůsobte se rytmu života v obci.
- Využijte venkovních prostor.

METODICKÉ CENTRUM

PRO VÝSTAVBU A REKONSTRUKCE KNIHOVEN

Naším posláním je být k dispozici všem zřizovatelům knihoven a knihovnickům, kteří mají zájem své knihovny vylepšovat, hledat nejenom jejich architektonickou podobu (tedy prostorové uspořádání a vybavení), ale také společně diskutovat možné funkce, které by jejich knihovna mohla plnit ve prospěch obce.

MŮŽEME VÁM NABÍDNOUT:

- rady a tipy, jak využít a zhodnotit prostory v knihovně,
- informace k financování (vypsané dotační tituly a granty) rekonstrukcí knihoven a obnovy knihovnického mobiliáře,
- kontakty na ověřené výrobce a dodavatele knihovnického nábytku a na architekty, kteří se podíleli na realizaci knihoven,
- odborné semináře na téma architektura knihoven a workshopy,
- metodické materiály k výstavbě a rekonstrukci knihoven,
- příklady dobré praxe.

Případné otázky k jednotlivým realizacím zodpoví Lenka Dostálová (Lenka.Dostalova@mzk.cz). Příručka je dostupná i v online verzi <http://mzvkr.mzk.cz/ke-stazeni>.

Na všech snímcích jsou příklady zdařilých realizací z knihoven v ČR.

Vydala Moravská zemská knihovna v Brně
Kounicova 65a, 601 87 Brno v roce 2023

Fotografie: archiv MZK

Autoři: Mgr. Lenka Dostálová, Ing. arch. Tomáš Hofava

Grafická úprava a sazba: Zuzana Hofavová

Tisk: Tiskárna ABO

© Moravská zemská knihovna Brno 2023

KNIHOVNU TVOŘÍ
LIDÉ, PROSTOR
A TO „NEVIDITELNÉ“,
ČÍM HO DOBRÝ
KNIHOVNÍK UMÍ
NAPLNIT.

POTOM I LIDÉ
CHODÍ DO KNIHOVNY
RÁDI, PROTOŽE
TAM NAJDOU TO,
CO JE ZAJÍMÁ.

Brožura

pro knihovníky

a zřizovatele

POMŮŽEME vám proměnit knihovnu v místo, kde budou uživatelé rádi trávit volný čas.
PRINÁŠÍME vám informace, jak na přípravu rekonstrukce knihovny nebo při výstavbě nové.
UJASNÍME knihovnickům i zřizovatelům vlastní představy a zjednoduší komunikaci s architekty.
PŘIBLIŽÍME zřizovatelům současně pojetí veřejné knihovny a překvapující možnosti, které nabízí.

VEŘEJNÁ KNIHOVNA
SRDCE OBCE

METODICKÉ CENTRUM
pro výstavbu a rekonstrukce knihoven

→
PRACOVNÍ LIST
„JAK NA NOVOU
KNIHOVNU“

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

Standard pro postupy rekonstrukce knihoven

Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení doporučených postupů a parametrů pro optimální průběh rekonstrukce v knihovnách zřizovaných a/nebo provozovaných obcemi do 40 tisíc obyvatel

2024

Knihovna v obci

Příručka pro starosty a zastupitele

KDE JE CÍL, TAM JE CESTA

- I malý prostor může být funkční a útulný
- Dívejte se na knihovnu očima uživatelů
- K velkým změnám vedou malé kroky
- Nebojme se inspirovat, ale s mírou - co funguje jinde nemusí fungovat u nás
- Pokud nemáme peníze, vždy můžeme uklidit, pročistit, uvolnit,....

DĚKUJI ZA POZORNOST

Mgr. Lenka Dostálová

Lenka.Dostalova@mzk.cz